

Östergötland

en region där växtkraft skapar livskvalitet

Attraktivitet • Utvecklingskraft • Goda livsvillkor

Innehåll

Uppdrag nämnder och styrelsen.....	3
Politisk ledning och styrning som bidrar till Region Östergötlands mål och utveckling ..	3
Skärgårdsutveckling	3
Långsiktiga analyser av utvecklingen i Östergötland	4
Utveckla den nära vården genom en primärvårdsreform	4
Inför kontinuerlig uppföljning av den patientupplevda tillgängligheten	5
Inför en Informations- och bemötandegaranti	5
Utveckla och etablera fler vårdvalssystem	5
Finansplan.....	7
Inledning	7
Samhällsekonomisk utveckling	7
Utdebitering	8
Balanskrav	8
Ekonomiska förutsättningar jämfört med treårsbudget	8
Ekonomisk bedömning för budgetperioden	13
Ekonomiska ramar	16
BESLUT	19

Bilagor:

- 1 Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning år 2018-2020
- 2 Regionbidrag för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden och regionutvecklingsnämnden år 2018-2020

Uppdrag nämnder och styrelsen

Sedan regionens strategiska plan med treårsbudget antogs i juni ser vi att förändringar har skett inom vissa områden, där åtgärder behöver vidtas. Nedan beskrivs de områden vi ser som angelägna och där uppdrag till nämnder och styrelser föreslås.

Politisk ledning och styrning som bidrar till Region Östergötlands mål och utveckling

Vi moderater och kristdemokrater har under en längre tid lyft upp behovet av en tydligare politisk ledning- och styrning av vår region. Vi ser inte att vi fått den utveckling/utväxling av regionbildningen som vi hade förväntat oss.

Kraften att samlat driva regionala utvecklingsfrågor har saknats och det regionala ledarskapet har inte axlats fullt ut. Det samma gäller utvecklingen inom hälso- och sjukvården där de flesta trender, både gällande tillgänglighet, kvalitet och ekonomi går åt fel håll. Vi ser självklar att det finns flera orsaker till detta. Men återkommande är att det politiska ledarskapet inte förmått att tydligt adressera de stora förändringar och problem som regionens verksamheter står inför.

Vi har lyft frågan om en ökad samverkan mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden vid upprepade tillfällen. Vi har även lyft upp åtgärder, exempelvis via våra 24 förslag för att möta den vårdkris som Östergötland befinner sig i. Vi har belyst behovet av tydliga risk- och konsekvensanalyser när upphandlingar eller vårdval genomförs samt när vård och patientgrupper "flyttas" mellan sjukhus. I princip inget av detta har bifallits av den styrande majoriteten.

Vi ser nu stora behov av att åstadkomma effektiviseringar i vården för att kunna möta de ekonomiska utmaningar regionen står inför under de kommande åren.

Utan en gedigen analys av hur den politiska ledningen och styrningen påverkar vårdverksamheten, samt mod och kraft att göra förändringar av exempelvis

beslutsprocesser och samverkansmodeller kommer inte förändringarna att kunna genomföras i övriga organisationen heller.

För att kunna möta de utmaningar som Region Östergötland står inför krävs ledning och styrning av verksamheten som bidrar till förändring och utveckling utifrån de politiska beslut som fattas.

I vårt budgetförslag lyfte vi även flera av dessa frågor, exempelvis behovet av en tydlig målbild för verksamheten.

Under 2018 kommer den politiska organisationen samt reglementet för den kommande mandatperioden att utarbetas. Vi ser det som oerhört angeläget att det arbetet präglas av en tydlig insikt om de utmaningar och problem som region Östergötland står inför samt vilka framtidsfrågor som måste adressera dessa frågor tydligt.

Den politiska ledningsgruppen får i uppdrag att, i samband med arbetet med ny politisk organisation och reglemente inför mandatperioden 2019-2022, ta fram tydliga förslag för hur den politiska ledningen och styrningen kan stärkas för att skapa bättre förutsättningar för region Östergötland att möta problem och utmaningar samt skapa en tydlig kraft för att utveckla det regionala ledarskapet. Beslut fattas sedan i regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Skärgårdsutveckling

Östergötland har en lång kuststräcka och en stor skärgård. Att bedriva näringsverksamhet och att leva där är speciellt. Vi vill se att området utvecklas väl och definitivt inte att det avfolkas och att företagandet minskar. I juni ställde sig Regionfullmäktige bakom "Gemensamt utvecklingsprogram för kust och skärgård i Östergötland och norra Småland 2030". Det är en bra bas med statistik, annan fakta och rekommendationer.

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden och Regionutvecklingsnämnden ges ett speciellt uppdrag att under 2018 utifrån utvecklingsprogrammet verka för realisering av rekommendationer ställda mot regionala nivån för att medverka till en god utveckling i skärgården och i vår kustbygd. Det ska ske i samverkan med berörda kommuner, näringsidkare och boende.

Långsiktiga analyser av utvecklingen i Östergötland

Region Östergötland har beslutat att starta upp arbetet med en reviderad Regional utvecklingsplan/strategi (RUP/RUS).

Arbetet kommer att genomföras under 2018. I samband med detta arbete bör ett tydligt fokus riktas mot våra framtidsutmaningar. Den regionala utvecklingsstrategin behöver kompletteras med en tydlig strategi och analys även av andra områden som traditionellt inte ingår i RUP/RUS-arbetet.

För att på ett bra sätt kunna möta framtida utmaningar måste kunskapen om dem finnas. Region Östergötland står inför många olika utmaningar med de verksamheter som regionen ansvarar för, allt från hälso- och sjukvård till kollektivtrafik och den regionala utvecklingen, som i sin tur bidrar till de ekonomiska förutsättningarna.

Inom hälso- och sjukvården ser vi stora förändringar av både sjukdomspanorama, demografi och teknik som tydligt påverkar hur morgondagens hälso- och sjukvård bör utformas. Det gäller allt från vilken kompetens som behövs, hur organisationen av vården ska vara utformad samt vilka lokaler och fastighetsinvesteringar som behövs utifrån detta. Om vården inte kontinuerligt arbetar med framtidsanalyser och kopplar dessa till olika former av aktiviteter riskerar vården att hamna på efterkälken. Likväl behövs tydliga analyser vid större förändringar i verksamheten som belyser många olika aspekter, någon form av "360-gradersanalys" är nödvändig. Det handlar om att skapa en hållbar hälso- och sjukvård.

Många olika organisationer och verksamheter gör regelbundet omvärldanalyser som Region Östergötland på ett mer strukturerat sätt bör arbeta med. Region Skåne tar exempelvis årligen fram en omvärldsanalys som ligger till grund för budgetarbetet. Där analyseras långsiktiga trender och omvärldshändelser som har en påverkan för regionens uppdrag. Syftet är att ge en framtidsbild på lång och kort sikt för att på ett bättre sätt kunna hantera framtida hot och utmaningar, men även tillvara ta de möjligheter som finns. I analysen finns ett särskilt stycke som lyfter upp brådskande trender med hög strategisk påverkan för regionen. Omvärldsanalysen tas fram i bred samverkan där trendseminarier även genomförs.

Region Östergötland måste även följa upp sin egen verksamhet ur ett framtidsperspektiv, dvs. om man har den kompetens som behövs för morgondagens utmaningar. Regelbundna riskanalyser av verksamheten bör genomföras utifrån detta perspektiv för att säkerställa att viktiga områden inte eftersätts.

Vi har i vårt budgetförslag föreslagit att Region Östergötland ska arbeta med att:

- Årligen ta fram en långsiktig omvärldsanalys
- Regelbundet genomföra trend- och framtidsanalysseminarier
- Ha systematiska modeller för heltäckande riskanalyser ("360-grader") vid större förändringar av verksamhet
- Regelbunden uppföljning av verksamheten utifrån ett framtidsperspektiv

Regionstyrelsen ges därför i uppdrag att initiera ett arbete under 2018 för att arbeta med långsiktiga analyser av utvecklingen i Östergötland, för att skapa goda underlag för framtida beslut inom regionens olika verksamhetsområden.

Utveckla den nära vården genom en primärvårdsreform

Primärvården ska vara första linjens sjukvård med ett starkt förtroende hos medborgarna. Det görs genom hög tillgänglighet, bra kvalitet och stor delaktighet. Det är också viktigt att ersättningssystemen möjliggör och stimulerar ett personcentrerat och processorienterat flöde mellan primärvården och den övriga nära vården. Att vården i framtiden mera tydligt ska utgå ifrån primärvården, genom en överföring av resurser från slutenvården, är en av de viktigaste slutsatserna i utredningen "Effektiv vård" (SOU 2016:2) som lämnats av Göran Stiernstedt.

Utvecklingen av den nära vården är inte minst viktig för att minska antalet vårdtygn i inom slutenvården och antalet besök på akutmottagningarna. Vårdplatsbehovet är resultatet av en rad mycket komplexa vårdprocesser som berör samtliga primär- och sjukhusverksamheter inklusive samverkan med den kommunala omsorgen och omvårdnaden. Därutöver tillkommer att vårdtyngden hos de patienter som vårdas inom slutenvården har ökat på grund av att patienter som idag blir inlagda oftare har flera och komplexare diagnoser samtidigt. Detta beror bland annat på att

polikliniseringen har gjort att fler patienter med enklare diagnoser får sin vård i öppenvård och att andelen äldre i befolkningen med stora vårdbehov har ökat.

Primärvården ska vara drivande i att utveckla olika former av vård i hemmet, som t ex Avancerad vård i hemmet (LAH), akuta hembesök av läkare (ALMA) och olika digitala tjänster. Att primärvården ska vara drivande i utvecklingen behöver dock inte innebära att vårdcentralerna behöver stå för driften av den nära vården utan att respektive vårdcentral ges möjligheten att beställa nära vård inom eller utom regionens organisation.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges därför i uppdrag att genomföra en samlad översyn av ersättningssystemet för primärvården, den nära vården och slutenvården. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska implementera det nya ersättningssystemet i överenskommelser och regelböcker från och med 2019 och framåt. Syftet med det nya ersättningssystemet är:

- Att ersättningen ska bli mer flexibel för klinikerna inom slutenvården utifrån förändringar i patientflöden och vårdtyngd.
- Att överföra resurser från slutenvården till primärvården i takt med att primärvården och den nära vården utvecklas och patienternas behov av slutenvård minskar.
- Att primärvården ska vara drivande i att utveckla olika former av vård i hemmet genom att få ett beställansvar för den nära vården.
- Att primärvårdens koordinerande roll kompletteras med en finansiell samordning kring den enskilde patientens vårdprocesser inom den nära vården och slutenvården.

Inför kontinuerlig uppföljning av den patientupplevda tillgängligheten

Att snabbt få kontakt med sjukvården är det som ofta värderas högst av patienterna. Det är därför av största vikt att sjukvården i Östergötland är lättillgänglig för alla och att det finns bra och tydliga drivkrafter för detta inom vården. Det är viktigt att uppföljningen av tillgängligheten har ett personcentrerat fokus. Genom en snabb återkoppling av hur patienterna upplever tillgängligheten och hur patienternas upplevelse förändras över tiden ges utförarna möjlighet att löpande testa nya metoder och modeller för att förbättra tillgängligheten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges därför i uppdrag att utarbeta en struktur för att göra kontinuerliga uppföljningar av den patientupplevda tillgängligheten för respektive vårdcentral, akutmottagning, sjukvårdsrådgivningen samt klinik. Strukturen för kontinuerlig uppföljning ska börja implementeras under 2019.

Inför en Informations- och bemötandegaranti

En Informations- och bemötandegaranti ska säkerställa att patienterna får tydlig information för egna beslut och stöd i sin sjukdomsprocess. Garantin ska också säkerställa att patienten får ett professionellt bemötande i alla sina kontakter med vården. Detta ska ske genom ett löfte till medborgarna med tydliga gränser och ett motsvarande uppdrag till vården. Verktynen för detta tas ur lagstiftningen vars syfte just är att stärka individen. Region Östergötland ska även säkerställa att patienterna informeras om den rätt Hälso- och sjukvårdslagen ger för att stärka patientens ställning, exempelvis fast vårdkontakt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges därför i uppdrag att utarbeta en Informations- och bemötandegaranti som därefter ska inarbetas i överenskommelser, avtal och regelböcker för 2019.

Utveckla och etablera fler vårdvalssystem

Viktigaste syftet med vårdval är att öka medborgarnas makt, valfrihet och tillgänglighet, men även att öka innovationstakten i vården. Vårdval ska därför finnas inom fler områden än primärvården och där det är möjligt. Ett område som särskilt är angeläget att överväga ett vårdval inom är ögonsjukvården. Ett annat område som kan vara aktuellt är enklare former av distriktsköterskemottagningar.

Även vårdvalet för primärvården behöver utvecklas ytterligare. Ett steg är att införa olika typer av tilläggsauktoriseringar, t ex äldre mottagningar, akademiska vårdcentraler eller särskild inriktning mot barn och unga med autismspektrumtillstånd samt utvecklingsstörningar. Ett annat steg är att underlätta för patienten att söka vård vid annan vårdcentral än den man är listad på, för mindre undersökningar och behandlingar

som primärt inte kräver läkarkompetens,
utan krav på omlistning

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges därför i uppdrag att utvärdera vilka områden det kan vara aktuellt att införa vårdval inom och utarbeta regelböcker som ska kunna implementeras från 2019 och framåt. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska därtill göra en översyn av vårdcentralernas uppdrag enligt ovan och inarbeta detta i regelboken för vårdval primärvård för år 2019.

Finansplan

Inledning

I strategisk plan med treårsbudget 2018-2020 fattades beslut om skattesats samt ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Finansplanen är en uppdatering av de övergripande ekonomiska förhållandena samt beslut om aktuella ekonomiska ramar för perioden 2018-2020.

Samhällsekonomisk utveckling

Efter några år av stark tillväxt råder fortsatt högkonjunktur med högt resursutnyttjande och starkare BNP än i en neutral konjunktur. Bostadsbyggandet och hög offentlig konsumtion bidrar till tillväxten, som bedöms avmattas under planeringsperioden. Trots en lång period av högkonjunktur är löneutvecklingen dämpad, bland annat genom att inflationen dämpas av stark krona och att viss arbetslöshet föreligger. 6,5 procent arbetslöshet är ovanligt högt under högkonjunktur, men har sin förklaring i att det råder full sysselsättning i största delen av arbetskraften parallellt med hög arbetslöshet i en annan del. Det finns förvisso tecken på en ihållande högkonjunktur, men mot bakgrund av en mera sannolik dämpning och på grund av hushållens konjunkturkänslighet genom hög belåning gör såväl SKL, ekonomistyrningsverket som regeringen bedömningar att avmattning med normaliserade nivåer under 2019-2020 är mer sannolikt.

Skatteunderlaget bedöms växa nominellt med 4,4 procent under 2017, sjunka med 1 procentenhet under 2018 för att stabiliseras på den nivå 2019-2020. Med beaktande av pris- och löneökningstakt blir den reala tillväxten låg och sjunkande från 1 procent 2018 till 0,5 procent 2020.

Av figur 1 framgår att skatteunderlaget har en väsentligt lägre real utvecklingstakt under kommande år jämfört med närmast föregående treårsperiod. Från en nivå omkring 2 procent per år bedöms nu skatteunderlagsutvecklingen sjunka till under 1 procent per år.¹

Figur 1: Skatteunderlagets utveckling i riket år 2002-2016 med prognos till och med år 2021. Helt dragen linje visar genomsnittligt reallt skatteunderlag 2015-2017 och 2018-2020.

¹ SKL Ekonominytt 13/2017.

Utdebitering

Region Östergötlands utdebitering av skatt uppgår år 2017 till 10,70 kronor per skattekrona, vilket motsvarar 10,70 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Utdebiteringsnivån ligger fast på 10,70 kronor per skattekrona under hela budgetperioden.

Balanskrav

Enligt lag ska regionen ha ekonomisk balans, vilket innebär att resultaträkningen ska visa överskott. Ekonomiska underskott ska återställas senast tre år efter det år då underskottet uppstått.

Region Östergötland budgeterar ett positivt resultat för de kommande tre åren samt har redovisat överskott de senaste tre åren. Det egna kapitalet är positivt och beräknas till 1 336 miljoner kronor år 2020. Region Östergötland uppfyller därmed balanskravet.

Vid redovisning enligt blandmodellen, med redovisning endast av delar av pensionsåtagande, är resultatet minus 11 miljoner kronor år 2018, plus 29 miljoner kronor år 2019 och plus 49 miljoner kronor år 2020. Eget kapital år 2018 är enligt blandmodellen 7 170 miljoner kronor högre än i fullfonderingsmodellen.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med treårsbudget

I jämförelse med treårsbudgeten revideras de ekonomiska förutsättningarna enligt följande.

Skatter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag

Sammantaget bedöms skatteintäkter förbättras något jämfört med nivån i treårsbudgeten. Det generella statsbidraget ökar till följd av beslut i budgetpropositionen med ett generellt tillskott och med ersättning enligt finansieringsprincipen för sänkt skatt för pensionärer, avgiftsbefriad cellprovtagning och utökat uppdrag för patientnämnden.

I budgetpropositionen aviserar regeringen även att de generella statsbidragen ska höjas permanent år 2019 med 1,5 miljarder, och året därpå lika mycket, i syfte att minska behovet av att höja skatter och skära ner i verksamheter. För regionen motsvarar statsbidraget 67 miljoner kronor år 2019 och 135 miljoner kronor år 2020. Samtidigt fasas andra riktade statsbidrag ut motsvarande 100 miljoner kronor enligt nedan.

Riktade statsbidrag

Regeringens budgetproposition innehåller satsningar i form av en kompetensstärkning, en patientmiljard och en utökad satsning på psykisk hälsa och kvinnors hälsa samt ersättning för barnhälsovård enligt finansieringsprincipen. Kompetensstärkningen riktas till förbättrade arbetsvillkor och personalsituationen. Patientmiljarden riktas bland annat till förändrade öppettider, utvecklade arbetssätt, rekrytering och digitala kontaktvägar i primärvård. Medel för psykisk hälsa är inriktade såväl till primär som till specialiserad vård. Inom barnhälsovård avser medlen insatser för grupper med sämre hälsa och tandhälsa. Vidare framgår av budgetpropositionen att tidigare erhållna statsbidrag, i form av professionsmiljarden (tidigare kömiljarden), medel för sjukskrivningsprocessen och statsbidrag för kvinnors hälsa kommer att fasas ut under planeringsperioden.

Statsbidrag riktade/generella (m kr)	2018	2019	2020
Psyisk hälsa	11	21	21
Kvinnors hälsa, nya	42	33	17
Goda arbetsvillkor	90	90	90
Patientmiljard	45	45	45
Generellt tillskott Budgetprop. 2018		67	135
Utfasning professions-/sjukskrivnings- och rehabstatsbidrag		-100	-100
Nya uppdrag BP 2018 enl. fin.princip (cellprov, barnhälsa, pat.nämnd)	14	14	14
Summa:	202	170	222

Tabell 1: Tillkommande och utfasade statsbidrag som ingår i finansplanen, miljoner kronor.

Statsbidrag läkemedel

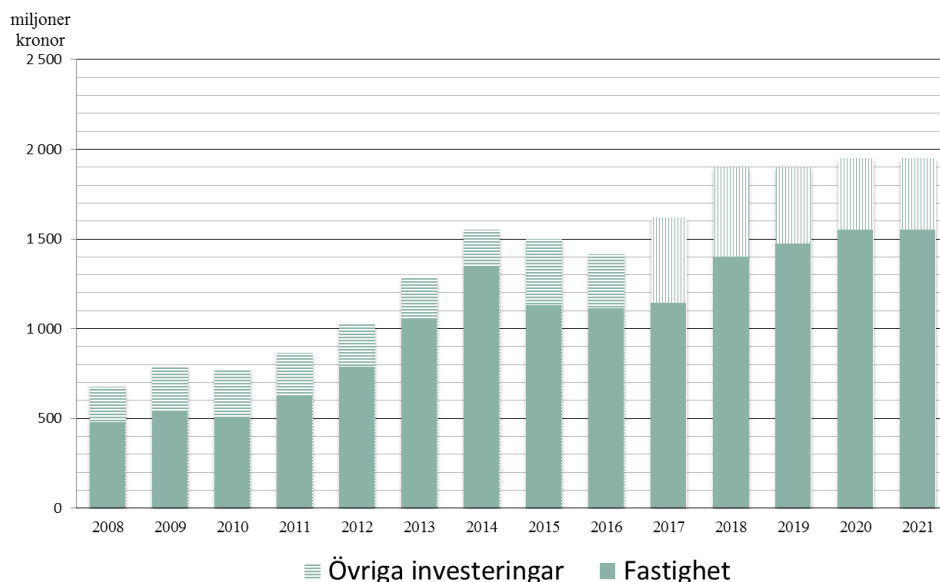
Statsbidraget för läkemedel beräknas år 2018 innebära en ökning i jämförelse med tidigare bedömning. Det finns i nuläget inget avtal för 2018, men i tidigare överenskommelse fastställs att bidraget ska räknas upp med Socialstyrelsens prognos. Ökningen värderas till 20 miljoner kronor. Statsbidraget beräknas därefter öka med 1,5 procent per år.

Löne- och prisökningar

Regionindex för år 2018 fastställs till 2,8 procent. Nivån är oförändrad i jämförelse med treårsbudget.

Investeringar

Budgeterade investeringar under perioden uppgår till 1 900 miljoner kronor år 2018, 1 900 miljoner kronor 2019 och 1 950 miljoner kronor 2020. Av den totala investeringsvolymen utgör investeringar i fastigheter 1 400 miljoner kronor år 2018, 1 475 miljoner kronor år 2019 och 1 550 miljoner kronor år 2020.

Figur 2: Investeringar Region Östergötland 2008-2016 och budget/prognos till och med 2021, miljoner kronor.

De omfattande investeringarna i fastigheter beror på tidigare fattade beslut; ombyggnad av Universitetssjukhuset i Linköping, nybyggnad av Rättspsykiatrisk regionklinik i Vadstena, ny- och ombyggnad av Vrinnevisjukhuset i Norrköping samt nybyggnad av Finspångs Vårdcentrum.

Reserveringar för driftkostnadskonsekvenser av investeringsprojekten finns avsatta inom finansförvaltningen. I samband med att verksamheterna flyttar in i nya, verksamhetsanpassade, lokaler läggs ett rationaliseringskrav motsvarande 10 procent av driftkostnadsökningen.

Övriga investeringar ligger på en högre nivå än normalt på grund av utrustningsinvesteringar kopplat till inflyttning i nya lokaler.

Pensionskostnader och principer för budgetering och redovisning

Pensionskostnaderna beräknas bli något högre år 2018 och sedan lägre år 2019 i jämförelse med tidigare prognos. Pensionskostnaden har under några år varit låg. År 2018 är prognosen att pensionerna återigen är på en normal nivå, då den årliga kostnaden beräknas till 560 miljoner kronor.

År 2020 beräknas pensionskostnaden öka väsentligt och uppgå till 760 miljoner kronor. Den väsentliga ökningen har aviserats tidigare men bedömdes då infalla redan år 2018. Kostnaden för pensioner varierar på grund av förändrade antaganden. Prognoserna har den senaste tiden visat betydande förändringar över tid och värdering av åtgärder för att möta eventuellt högre kostnader år 2020 fattas längre fram under budgetperioden. I denna finansplan har en justering gjorts år 2020 så att pensionskostnaden som påverkar resultatet ligger på en nivå runt 600 miljoner kronor. Region Östergötland tillämpar en rättvisande redovisning (fullfonderingsmodellen) för budgetering och ekonomisk redovisning. Fullfondering innebär att det totala pensionsåtagandet för regionens medarbetare redovisas i balansräkningen och att resultaträkningen påverkas av den totala pensionsförändringen.

Gemensamma intäkter och kostnader

Region Östergötlands finansiella intäkter förväntas ge en genomsnittlig avkastning på 3,5 procent. De finansiella intäkterna påverkas av den relativt höga investeringsnivån.

I finansplanen finns omkostnader kopplade till beslutade fastighetsinvesteringsprojekt. Sådana omkostnader är exempelvis nedskrivning och driftkostnader för färdiga, men inte ianspråkta, lokaler samt verksamhetsutvecklingsprojekt för bättre processer/flöden i de nya lokalerna. Projektomkostnader finansieras till del med överskott inom regiongemensamma intäkter.

De regiongemensamma intäkterna baseras på ett påslag på lönekostnad och avser ersättning för regiongemensamma angelägenheter men även ersättning för IT-infrastruktur grund (nätverk, e-post, IT-akuten med mera) samt vård-IT (Cosmic). Vård-IT betalas även av privata utförare med avtal med regionen. Mer verksamhet och ökande löner innebär större lönekostnadsbas och därmed högre regiongemensamma intäkter. Inom ramen för påslaget skapas år 2018 ett utrymme att tillskjuta regionstyrelsen 30 miljoner kronor för finansiering av förändrade kostnader avseende Vård-IT samt för förvaltning och utveckling av regioninterna system. Beslut om nivå för regiongemensamt bidrag till regionstyrelsen fattas av regiondirektör.

Produktionsenheternas ekonomiska resultat

Helårsbedömning för de sjukvårdande enheterna är efter augusti månad minus 255 miljoner kronor. Resultatutvecklingen är bekymmersam och kostnadsutvecklingen för hög. Region Östergötland står inför ett antal utmaningar. Vårdplatssituationen är ansträngd, med många utlokaliserade patienter. Patientsäkerheten äventyras vid utlokaliseringar och vid hög arbetsbelastning. Andelen patienter som har undvikbara vårdskador som till exempel vårdrelaterade infektioner och trycksår har ökat. Samtidigt har tillgängligheten försämrats och fler patienter får inom vissa områden vänta för länge på att få nybesök eller behandling. Brist på sjuksköterskor är ett faktum och arbetet med att skapa hållbara processer för olika delar i verksamheten är angeläget.

Olika åtgärder har vidtagits som till exempel utfasning av bemanningsföretag, restriktivitet i anställningar samt besparingar inom administration. Samtidigt har satsningar genomförts på

sjuksköterskor i dygnet-runt-verksamhet i syfte att minska kostnader kopplade till rekryterings-svårigheter med stängda vårdplatser som följd.

Inför 2018 visar en första prognos att produktionsenheternas ekonomiska underskott beräknas till minus 225 miljoner kronor, vilket innebär såväl att pågående strategier och åtgärder fortsätter genomföras som att nya kompletterande åtgärder ska formuleras och genomföras. Därutöver kommer samtliga produktionsenheter att få ett generellt resultatförbättringskrav.

De strategier och handlingsplaner som sammanfattats i uppdraget ”Övergripande långsiktig plan för hållbar verksamhet” ligger fast och ingående arbeten som pågår kommer att genomföras i sin helhet. Det innebär att arbetet kring vårdplatser, operationskapacitet, nära vård, ett gemensamt stödcentrum och ett gemensamt primärvårdscentrum fortsätter under 2018. Insatserna ska ge förutsättningar för att skapa en hållbar verksamhet och möta de utmaningar som råder.

Hela underskottet beräknas ej kunna reduceras helt under 2018. Bedömningen är att produktionsenheterna kommer att redovisa ett resultat på minus 70 miljoner kronor.

Ramförstärkningar

Utöver resursförstärkningar som beslutades i treårsbudget har ramarna justerats till följd av nya beslut i denna finansplan.

Regionbidraget till hälso- och sjukvårdsnämnden utökas för satsning på jämlik hälsa med fokus på psykisk hälsa och kvinnors hälsa. Vidare ingår en satsning inriktad till nära vård/primärvård för att utveckla arbetssätt, stärka läkarmedverkan i hemsjukvården, förbättrad tillgänglighet, stimulera till utveckling av patientens kontakt med vården bland annat genom digitalisering. Hälso- och sjukvårdsnämnden tilldelas även medel utifrån budgetpropositionen och enligt finansieringsprincipen för uppdrag inom barnhälsovård. Här ingår kostnader för ökad tillgänglighet för grupper med sämre hälsa och tandhälsa, förändringar i nationella vaccinationsprogrammet samt för trygg och säker vård för barn och unga som vårdas utanför hemmet. Satsningen på jämlik hälsa förväntas öka från och med 2019, för vilket medel reserveras inom finansförvaltningen. Nämnden tillskjuts även medel för ökade kostnader för läkemedel. Därutöver tilldelas nämnden även medel för att förbättra tillgänglighet till sjukvårdsrådgivningen (1177), inrätta vuxentraumateam samt utveckla en struktur för att göra kontinuerliga uppföljningar av den patientupplevda tillgängligheten.

Regionstyrelsen tilldelas ett engångsanslag för satsning på vidareutbildning till barnmorska. Ramen förstärks även för ett utökat uppdrag för patientnämnden och för ökade kostnader för regionens revisorer på grund av högre pris vid upphandling. Regionstyrelsen tillskjuts även medel för att höja OB-tilläggen, stärka arbetet med digitalisering samt utveckla regionens ledning och styrning.

Sammantaget förstärks verksamheten, enligt tabell 2, med 337 miljoner kronor år 2018.

Ramförstärkningar i treårsbudget/finansplan (mkr)	<u>2018</u>
Jämlik hälsa	27
Nära vård/primärvård: samordning/tillgänglighet	50
Barnhälsa	7
Läkemedel	40
Rehabplatser	10
Ökad tillgänglighet till 1177	10
Vuxentraumateam	2
Uppföljning patientupplevd väntan	1
Förstärkning vård (treårsbudget)	90
Summa HSN:	<u>237</u>
OB-tillägg	25
Utvecklad ledning och styrning	2
Digitalisering	10
Patientnämnd	1
Regionens revisorer	1
Engångsmedel, Kvinnors hälsa	10
ALF-bidrag 2018-	7
Digitalisering, Inera, TDK-rum (treårsbudget)	20
Engångsmedel (treårsbudget)	8
Summa RS:	<u>84</u>
Utökad strategisk kollektivtrafik landsbygd	3
Utvecklad skärgårdstrafik	1
System för skolresor i hela regionen	1
Summa TSN:	<u>5</u>
Digitalisering av regionens konst	1
Besöksnäring	2
Ung företagsamhet	1
Utveckling av gröna näringarna (Vreta Kluster)	1
Kulturgaranti för barn och unga	2
Utveckling av modell för yrkeshögskola	1
Utveckling av Lunnevads folkhögskola	1
Hälsans nya verktyg uppsagt avtal (treårsbudget)	-2
Regional marknadsföring (treårsbudget)	2
Engångsmedel (treårsbudget)	2
Summa RUN:	<u>11</u>

Tabell 2: Ramförstärkningar år 2018 i finansplan och treårsbudget (där så anges), miljoner kronor.

Reserveringar

Reserverade medel ligger inom finansförvaltningen och kan nyttjas för specifika satsningar, engångsinsatser och oförutsedda behov. Reserverade medel för kommande driftskostnader av fastighetsinvesteringar är oförändrade i jämförelse med treårsbudget.

För år 2019 finns 140 miljoner och för år 2020 ytterligare 110 miljoner kronor avsatta för satsningar inom hälso- och sjukvård. En reservering med 30 miljoner kronor finns riktad till trafik- och samhällsplaneringsnämnden för MÅLAB-samarbetet. 5 miljoner kronor reserveras för framtida kommunikationslösning i enlighet med tidigare beslut i regionstyrelsen. Vidare reserveras 30 miljoner kronor år 2018 för insatser avseende statsbidraget för goda arbetsvillkor och totalt 10 miljoner kronor per år mot regionstyrelsen, trafik- och samhällsplaneringsnämnden och regionutvecklingsnämnden.

Medlen kan efter beslut i regionstyrelsen fördelas till de angivna områdena, alternativt beslutas i samband med kommande treårsbudgetar.

Reserveringar som ingår i resultat (mkr)	2018	2019	2020
HSN/Förstärkning vård 2019-2020		110	220
HSN/Rehabplatser		20	20
HSN/Jämlik hälsa		10	10
RS/Digitalisering, Inera, TDK-rum		5	5
TSN/MÅLAB		30	30
Goda arbetsvillkor	30	30	30
RS/TSN/RUN	10	20	30
Fastighet, ny hyra	290	320	420
Summa:	330	545	765

Tabell 3: Reserveringar inom finansförvaltningen, miljoner kronor.

Ekonomisk bedömning för budgetperioden

De i finansplanen redovisade förändringarna jämfört med treårsbudgeten ger följande ekonomiska effekter år 2018-2020 (miljoner kronor):

(miljoner kronor)	2018	2019	2020
Resultat (treårsbudget 2018-2020)	135	139	143
Upplösta effektiviseringar (treårsbudget 2018-2020)	-65	-312	-547
Resultat efter upplösta effektiviseringar	70	-173	-404
Ändrade förutsättningar:			
Skatter	10		20
Statsbidrag riktade/generella	202	170	222
Statsbidrag läkemedel	20	20	20
Pensioner Prognos aug	-48	42	
Poster finansförvaltning	-15	-27	-28
Fastighet rivning, basnivå nyttj mm		-35	
PE resultat (inkl åtgärder)	-70	0	0
Åtgärder/effektiviseringar	137	323	490
Ramförändringar/reserveringar:			
HSN: Förstärkning vård	-97	-97	-97
HSN: Läkemedel	-40	-40	-40
RS: Engångsmedel kvinnors hälsa	-10	-10	
RS: OB-tillägg	-25	-25	-25
RS: Utvecklad ledning och styrning	-2	-2	-2
RS: Digitalisering	-10	-10	-10
RS: Avveckling hälsoinvesteringar	2		
RS: Regionens revisorer (nytt avtal)	-1	-1	-1
RS: Patientnämnd	-1	-1	-1
TSN: Utökad strategisk kollektivtrafik landsbygd	-3	-3	-3
TSN: Utvecklad skärgårdstrafik	-1	-1	-1
TSN: System för skolresor i hela regionen	-1	-1	-1
RUN: Digitalisering av regionens konst	-1	-1	-1
RUN: Besöksnäring	-2	-2	-2
RUN: Ung företagsamhet	-1	-1	-1
RUN: Utveckling av gröna näringarna (Vreta Kluster)	-1	-1	-1
RUN: Kulturgaranti för barn och unga	-2	-2	-2
RUN: Utveckling av modell för yrkeshögskola	-1	-1	-1
RUN: Utveckling av Lunnevals folkhögskola	-1	-1	-1
Reservering Jämlik hälsa		-10	-10
Reservering (Länsmuséet med mera)	-10	-10	-15
Reservering "Goda arbetsvillkor"	-30	-30	-30
RESULTAT	68	70	75

Tabell 4: Resultat 2018-2020, efter förändrade förutsättningar och nya beslut sedan treårsbudget, miljoner kronor.

Region Östergötlands ekonomi är i grunden stabil. Sammantaget innebär de ekonomiska förutsättningarna att Region Östergötland klarar såväl investeringar som att möta nya behov inom angelägna utvecklingsområden med en ekonomi balans. Det finansiella målet om ett resultat på 0,5 procent av skatter och statsbidrag uppnås, men bygger på att nya åtgärder arbetas fram, se avsnitt Produktionsenheternas ekonomiska resultat. Försvagningen i ekonomin beror på att beslutade fastighetsinvesteringar aktiveras och ger ökade driftkostnader, att pensionskostnader ökar från en låg nivå 2016 samt en hög kostnadsutveckling under flera år. En förutsättning för att klara ekonomin är att åtgärder/effektiviseringar får effekt. Beroende på hur ekonomin utvecklas kan beslut behöva fattas om kompletterande åtgärder.

Det egna kapitalet är positivt och beräknas år 2020 uppgå till 1 131 mkr.

Trots att avsättningar finns för årliga förstärkningar samt reserveringar för att möta ökade driftkostnader utifrån beslut, måste verksamheterna fortsatt fokusera på effektiviteten i processerna. De stora utmaningar som vården står inför, med nya identifierade behov liksom nya behandlingsmetoder och läkemedel, kommer inte att kunna lösas med resurstillskott utan måste till stor del hanteras inom befintliga ekonomiska resurser.

Engångsmedel

Engångsmedel om sammanlagt 10 miljoner kronor beslutades i treårsbudget. Av dessa återtas 2 miljoner som avsatts till hälsoinvesteringar. Ytterligare 10 miljoner kronor riktas till regionstyrelsen för satsning på kvinnors hälsa.

Engångsmedel fördelning Nytt beslut (miljoner kronor)		
Avveckling hälsoinvesteringar	-2,0	RS
Kvinnors hälsa	10,0	RS
Engångsmedel fördelning Treårsbudget (miljoner kronor)		
Vårdnära service	3,0	RS
Miljöförbättringar	1,0	RS
Hälsoinvesteringar	2,0	RS
Digital agenda	2,0	RS
Näringslivsutveckling/innovation	2,0	RUN
Engångsmedel totalt:	18,0	

Tabell 5: Engångsmedel 2018 enligt finansplanen och enligt tidigare beslut i treårsbudget, miljoner kronor.

Resultat

Med de förutsättningar som beskrivs i denna finansplan beräknas följande ekonomiska resultat:

År	2018	2019	2020
Resultat (miljoner kronor)	68	70	75

Tabell 6: Resultat enligt sammanställd redovisning och fullfonderingsmodell, miljoner kronor.

Region Östergötland redovisar årliga överskott under hela budgetperioden, vilket innebär att regionen lever upp till balanskravet enligt kommunallagen. Det egna kapitalet beräknas år 2020 uppgå till plus 1 131 miljoner kronor. Resultat enligt blandmodell uppgår till minus 78 miljoner kronor år 2018, minus 40 miljoner kronor år 2019 och minus 20 miljoner kronor år 2020.

Komplett resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning framgår av bilaga 1. Motsvarande underlag enligt blandmodellen redovisas i bilaga 4.

Eget kapital beräknas efter 2017 uppgå till 918 miljoner kronor. De sjukvårdande enheternas ekonomi är dock i fortsatt obalans och för att motverka en negativ utveckling av ekonomin i sin

helhet är det nödvändigt att vända kostnadsutvecklingen i positiv riktning. Utifrån detta är det av yttersta vikt att vidtagna åtgärder för hållbar ekonomi får avsedd effekt.

Inriktning för hållbar ekonomi

Ekonomi de kommande tre åren bedöms bli ansträngd. Utifrån den aktuella ekonomiska situationen samt de förutsättningar som är kända idag, beräknas behovet av effektivisering uppgå till nästan 700 miljoner kronor under planeringsperioden 2018-2020. Därtill kommer den demografiska utvecklingen samt aviserade behov inom medicinsk teknik och IT att innebära ytterligare behov av effektiviseringar. I samband med en långtidsbedömning som genomfördes under våren visar prognoser att den demografiska utvecklingen motsvarar en årlig ökning på 1,4 procent, vilket är högre än tidigare år.

Region Östergötlands ekonomi är i grunden stark. De sjukvårdande enheternas ekonomi är dock i fortsatt obalans, en utveckling som inte kunnat brytas under de senaste åren trots tidigare åtgärdsprogram.

Planerade fastighetsinvesteringar blir under de kommande åren klara och ger därmed en ökad driftkostnad. Höga investeringsnivåer under en längre tid kommer att få påverkan på den likvida nivån, vilket bör uppmärksammas. Region Östergötland är i en fas med höga investeringsnivåer utifrån fattade beslut. Utrymmet för nya investeringar är begränsat och måste noggrant värderas utifrån såväl verksamhetsnytta som ekonomisk kalkyl. Nya angelägna investeringar identifieras och prioriteras inom fastställd investeringsram, vilket i sin tur betyder att redan beslutade investeringar kan komma att omprövas.

Mot bakgrund av såväl den ekonomiska bedömningen, som de utmaningar som finns under budgetperioden, står Region Östergötland inför ett omfattande behov av åtgärder och resultatförbättring. Ökade vårdbehov på grund av demografi, kompetensförsörjningssvårigheter, med ansträngd vårdplatssituation som följd, och en minskande reell skattekraft bidrar till att den ekonomiska balansen snabbt försämras. Östergötland är inte ensamt om situationen i hälso- och sjukvården, vilket försvårar möjligheterna till snabba och effektiva lösningar.

För att möta den ekonomiska obalansen fordras både övergripande och gemensamma åtgärder samt åtgärder inom respektive produktionsenhet. I december 2016 (RS 2016-841) beslutades om en övergripande plan för Hållbar verksamhet. Strategierna inom arbetet med Hållbar verksamhet är att initialt särskilt fokusera på att utveckla den nära vården, att skapa en robust vårdplatssituation, att optimera kapacitetsutnyttjandet av de samlade operationsresurserna samt att säkerställa rätt använd kompetens.

Det är angeläget att hålla i de strategier som är beslutade sedan tidigare och identifiera kompletterande strategier och åtgärder för att upprätthålla en robust verksamhet och för att skapa ekonomisk balans.

För att bättre möta utvecklingen behövs det under perioden tydliga åtgärder, vilka Moderaterna och Kristdemokraterna presenterade 24 konkreta förslag på innan sommaren. Där finns många exempel på både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder som bidrar till att möta den kris som finns inom vården. En stor satsning måste göras på att öka patientsäkerheten för att skapa en bättre vård med högre kvalitet för patienterna och minskade vårdkostnader.

För att möta utvecklingen behövs också ökat fokus på att förebygga sjukdom och öka hälsan, digitalisering, närmare och enklare vård samt en utvecklad nära vård och primärvård.

Vi värnar om valfrihet och mångfald, därför anser vi att tydliga risk- och konsekvensanalyser av förändringar så som vårdval, upphandlingar med mera måste göras och regionens verksamheter behöver ha ett tydligt stöd för de omställningar av verksamheten som krävs utifrån sådana förändringar.

För att klara de utmaningar vi står inför krävs ett tydligt politiskt ledarskap som bygger på tydliga mål, med en samlad ledning och styrning som utifrån en god omvärldsbevakning och framtidsanalys fokuserar på nödvändiga åtgärder.

Ekonomiska ramar

Nedan presenteras förändringar av ramar till styrelse och nämnder för år 2018-2020. Av tabellerna framgår nya beslut i denna finansplan och i treårsbudget samt planerade förstärkningar reserverade inom finansförvaltning. Beslut om utökning av ram fattas inför varje nytt år. De aktuella ekonomiska ramarna för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden samt regionutvecklingsnämnden framgår av bilaga 2.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsens ram utökas med förstärkningar för patientnämnd och revisorer samt ytterligare engångsmedel för kvinnors hälsa samt med index för 2018. Utöver detta satsas 25 mkr för att utöka OB-tillägget. En satsning görs på 10 mkr för att ytterligare stärka arbetet med digitalisering. 2 mkr avsätts för en utvecklad ledning och styrning med särskilt fokus på utveckling och innovation.

Regionbidrag RS (miljoner kronor)	2018	2019	2020
Regionbidrag före beslut (inkl tekniska justeringar)	896	887	887
Nya Beslut			
Engångsmedel kvinnors hälsa	10		
OB-tillägg	25	25	25
Utvecklad ledning och styrning	2	2	2
Digitalisering	10	10	10
Avveckling hälsoinvesteringar	-2		
Klagomålshantering	1	1	1
Regionens revisorer	1	1	1
ALF-bidrag	7	7	7
Index 2018	18	18	18
Beslut i treårsbudget			
Digitalisering Inera/TDK-rum	20	20	20
Engångsmedel	8		
Ram RS (beslut)	996	971	971
Digitalisering (reservering)		5	5
Preliminär ram 2019-2020	996	976	976

Tabell 7: Regionbidrag regionstyrelsen 2018-2020, miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden förstärks med 10 miljoner för rehabplatser, med 27 miljoner kronor för jämlik hälsa och med 50 miljoner kronor för att stärka tillgängligheten och läkarmedverkan i den nära vården och primärvården. Vidare ökas ramen med 7 miljoner kronor enligt finansieringsprincipen avseende nya uppdrag i budgetpropositionen inom bland annat barnhälsovård samt med 40 miljoner kronor för läkemedel. Uppräkning sker med index. Förstärkning vård sker med 90 miljoner kronor enligt beslut i treårsbudget. En resursförstärkning med 10 miljoner kronor görs till 1177 - telefonrådgivningen för att möjliggöra en ökad tillgänglighet via telefon för östgötarna. 2 miljoner kronor avsetts för att starta upp en verksamhet med Vuxentraumateam vid vår tre akutsjukhus. För en ökad uppföljning av patientupplevd väntan avsetts 1 miljon kronor. Reserveringar sker för ytterligare 20 miljoner kronor för rehabplatser och för 10 miljoner kronor för jämlik hälsa samt för förstärkning vård med 110 miljoner kronor per år

2019 och 2020. Reserveringar sker inom finansförvaltningen och formellt beslut fattas av regionfullmäktige inför varje nytt budgetår.

Regionbidrag HSN (miljoner kronor)	2018	2019	2020
Regionbidrag före beslut (inkl tekniska justeringar)	11 132	11 132	11 132
Nya Beslut			
Rehabplatser	10	10	10
Jämlig hälsa	27	27	27
Nära vård/PV: samordning/tillgänglighet	50	50	50
Barnhälsovård	7	7	7
Läkemedel	40	40	40
Ökad tillgänglighet till 1177	10	10	10
Vuxentraumateam	2	2	2
Uppföljning patientupplevd väntan	1	1	1
Index 2018	313	313	313
Beslut i treårsbudget			
Förstärkning vård	90	90	90
Ram HSN (beslut)	11 682	11 682	11 682
Rehabplatser (reservering)		10	10
Psykisk hälsa (reservering)		10	10
Förstärkning vård 2019 (reservering)		110	110
Förstärkning vård 2020 (reservering)			110
Preliminär ram 2019-2020	11 682	11 812	11 922

Tabell 8: Regionbidrag hälso- och sjukvårdsnämnden 2018-2020, miljoner kronor.

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden

Trafik- och samhällsplaneringsnämndens ram räknas upp med index för år 2018. Uppräkning för Östgötatrafiken beslutades i treårsbudget och ingår därmed i regionbidrag före beslut. För försök med riktad satsning med utökad kollektivtrafik på strategiskt viktiga landsbygdslinjer avsätts 3 miljoner kronor. 1 miljon kronor satsas på en utvecklad skärgårdstrafik. 1 miljon kronor avsätts för satsning på ett väl fungerande system för skolresor inom hela regionen. Reservering för MÅLAB sker inom Finansförvaltningen med 30 miljoner kronor år 2019.

Regionbidrag TSN (miljoner kronor)	2018	2019	2020
Regionbidrag före beslut (inkl tekniska justeringar)	793	793	793
Nya Beslut			
Utökad strategisk kollektivtrafik landsbygd	3	3	3
Utvecklad skärgårdstrafik	1	1	1
System för skolresor i hela regionen	1	1	1
Index 2018	0	0	0
Beslut i treårsbudget			
Ram TSN (beslut)	798	798	798
MÅLAB (reservering)		30	30
Preliminär ram 2019-2020	798	828	828

Tabell 9: Regionbidrag trafik- och samhällsplaneringsnämnden 2018-2020, miljoner kronor.

Regionutvecklingsnämnden

Regionutvecklingsnämndens ram förändras enligt beslut i treårsbudget och inkluderar 2 miljoner kronor för engångssatsningar. Därutöver tillförs 9 miljoner kronor för satsningar inom näringsliv och tillväxt, kultur och utbildning och kompetensförsörjning. Därutöver räknas ram upp med index för år 2018. För indikerad kostnad för Länsmuséets fastighet reserveras medel inom Finansförvaltningen tills omfattningen fastställts.

Regionbidrag RUN (miljoner kronor)	2018	2019	2020
Regionbidrag före beslut (inkl tekniska justeringar)	235	235	235
Nya Beslut			
Digitalisering av regionens konst	1	1	1
Besöksnäring	2	2	2
Ung företagsamhet	1	1	1
Utveckling av gröna näringarna (Vreta Kluster)	1	1	1
Kulturgaranti för barn och unga	2	2	2
Utveckling av modell för yrkeshögskola	1	1	1
Utveckling av Lunnevals folkhögskola	1	1	1
Index 2018	7	7	7
Beslut i treårsbudget			
Engångsmedel	2		
Hälsans nya verktyg, uppsagt avtal	-2	-2	-2
Regional marknadsföring	2	2	2
Ram RUN (beslut)	253	251	251
-			
Preliminär ram 2019-2020	253	251	251

Tabell 10: Regionbidrag regionutvecklingsnämnden 2018-2020, miljoner kronor.

BESLUT

Regionfullmäktige BESLUTAR

a t t anta finansplan för åren 2018-2020,

a t t fastställa ekonomiska ramar för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden och regionutvecklingsnämnden år 2018-2020 och

a t t fastställa budgeten för regionens revisorer till 11 000 tkr (2018 års nivå) samt

a t t fastställa skattesatsen för år 2017 till 10,70 kronor per skattekrona.

Resultaträkning fullfondering

Belopp i miljoner kronor. Löpande priser - resultaträkning inkl sammanställd redovisning. Koncernföretagens resultat antas vara 0.

	Regionen			Sammanställd redovisning		
	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Verksamhetens intäkter	3 402	3 404	3 505	4 202	4 254	4 405
Verksamhetens kostnader	-15 786	-16 074	-16 631	-16 496	-16 834	-17 441
Avskrivningar	-800	-850	-850	-880	-930	-930
Verksamhetens nettokostnad	-13 184	-13 520	-13 976	-13 174	-13 510	-13 966
Skatteintäkter	10 211	10 561	10 949	10 211	10 561	10 949
Generella statsbidrag	1 988	2 107	2 208	1 988	2 107	2 208
Generella statsbidrag - läkemedel	1 266	1 266	1 266	1 266	1 266	1 266
Finansiella intäkter	180	170	160	180	170	160
Finansiella kostnader	-393	-514	-532	-403	-524	-542
Resultat efter finansnetto	68	70	75	68	70	75
Extraordinära intäkter						
Extraordinära kostnader						
Årets resultat	68	70	75	68	70	75

Kassaflödesanalys fullfondering

Belopp i miljoner kronor. Löpande priser.

	Regionen			Sammanställd redovisning		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	68	70	75	68	70	75
Justering för av- och nedskrivning	830	900	880	910	980	960
Justering för gjorda avsättningar pensioner	404	381	550	414	391	560
Justering för övriga avsättningar						
Justering för ianspråktaga avsättningar						
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster						
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 302	1 351	1 505	1 392	1 441	1 595
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-87			-87		
Ökning/minskning förråd och varulager	-2			-2		
Ökning/minskning kortfristiga skulder	72	125	-128	72	125	-128
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 285	1 476	1 377	1 375	1 566	1 467
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i immateriella anläggningstillgångar						
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-1 900	-1 900	-1 950	-1 990	-1 990	-2 040
Försäljning av materiella anläggningstillgångar						
Investering i finansiella anläggningstillgångar						
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 900	-1 900	-1 950	-1 990	-1 990	-2 040
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån						
Amortering av skuld						
Ökning långfristiga fordringar	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Minskning av långfristiga fordringar						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-10	-10	-10	-10	-10	-10
Justering av ingående eget kapital						
Årets kassaflöde	-625	-434	-583	-625	-434	-583
Likvida medel vid årets början	5 948	5 323	4 889	6 132	5 507	5 073
Likvida medel vid årets slut	5 323	4 889	4 306	5 507	5 073	4 490

Balansräkning fullfondering

Bilaga 1 3(3)

Belopp i miljoner kronor. Löpande priser.

	2018	2019	2020	2018	2019	2020
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	60	55	75	60	55	75
Byggnader	6 345	6 661	7 026	6 345	6 661	7 026
Mark	90	90	90	90	90	90
Pågående investeringar				100	100	100
Inventarier	350	450	550	400	500	600
IT-utrustning	150	175	210	160	185	220
Medicinteknisk apparatur	750	900	1 000	750	900	1 000
Byggnadsinventarier	2 427	2 841	3 286	2 427	2 841	3 286
Bilar och andra transportmedel	3	3	3	653	653	653
Jord-, skogs- och trädgårdsmaskiner	5	5	5	5	5	5
Konst	75	75	80	75	75	80
Aktier, andelar, bostadsrätter	96	96	96	66	66	66
Långfristiga fordringar	10	20	30	10	20	30
Summa anläggningstillgångar	10 361	11 371	12 451	11 141	12 151	13 231
Omsättningstillgångar						
Förråd	160	160	160	160	160	160
Kundfordringar	250	250	250	200	200	200
Övriga kortfristiga fordringar	150	150	150	150	150	150
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	700	700	700	750	750	750
Kortfristiga placeringar	5 223	4 789	4 206	5 237	4 803	4 220
Kassa och bank	100	100	100	270	270	270
Summa omsättningstillgångar	6 583	6 149	5 566	6 767	6 333	5 750
Summa tillgångar	16 944	17 520	18 017	17 908	18 484	18 981
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Eget kapital						
Balanserat eget kapital	918	986	1 056	1 101	1 169	1 239
Justerat eget kapital						
Årets resultat	68	70	75	68	70	75
Summa eget kapital x)	986	1 056	1 131	1 169	1 239	1 314
Avsättningar						
Pensionsskuld	12 760	13 141	13 691	12 780	13 161	13 711
Övriga avsättningar	24	24	24	44	44	44
Summa avsättningar	12 784	13 165	13 715	12 824	13 205	13 755
Långfristiga skulder						
Långfristiga lån	21	21	21	507	507	507
Summa långfristiga skulder	21	21	21	507	507	507
Kortfristiga skulder						
Leverantörsskulder	1 000	1 000	1 000	1 080	1 080	1 080
Personalens skatter, avgifter mm	150	150	150	160	160	160
Semesterlöneskuld	470	480	490	475	485	495
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	1 083	1 198	1 060	1 223	1 338	1 200
Övriga kortfristiga skulder	450	450	450	470	470	470
Summa kortfristiga skulder	3 153	3 278	3 150	3 408	3 533	3 405
Summa skulder, avsättningar	15 958	16 464	16 886	16 739	17 245	17 667
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	16 944	17 520	18 017	17 908	18 484	18 981
x) därav: rörelsekapital	3 430	2 871	2 416	3 359	2 800	2 345
anläggningsskapital	-2 444	-1 815	-1 285	-2 190	-1 561	-1 031

REGIONBIDRAG PER STYRELSE/NÄMND

Belopp i tusentals kronor

	2018	2019	2020
Regionstyrelsen	995 837	970 837	970 837
Hälso- och sjukvårdsnämnden	11 682 209	11 682 209	11 682 209
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden	798 079	798 079	798 079
Regionutvecklingsnämnden	253 235	251 235	251 235
Summa Regionbidrag	13 729 360	13 702 360	13 702 360

nija
m

